

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/15/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716205382
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8716205382.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: P. F. F., H.. XX.XX.XXXX, C. XXX XX D., D. - E. XXX, proti žalovanému: A. C., H.. XX.XX.XXXX, C. XXX XX D., D. - E. XXX, o ochranu osobnosti s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 11C/119/2016-292 zo dňa 13.03.2020, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu a nepriznal stranám sporu náhradu trov konania.

2. Citoval ustanovenie § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, čl. 6 ods. 1 a 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, čl. 6, 8 a § 185 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

3. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa domáhal, aby súd uložil žalovanému zdržať sa voči žalobcovi nepravdivých, difamačných a osočujúcich vyjadrení a zároveň žiadal, aby súd zaviazal žalovaného, aby sa listom ospravedlnil žalobcovi a zároveň požiadal o nemajetkovú ujmu vo výške 5.000 eur. Uvedenú žalobu prvoinštančný súd zamietol ako nedôvodnú, nakoľko neboli zo strany žalovaného porušené práva žalobcu tak, ako to ustanovuje § 11 Občianskeho zákonníka. Zaoberal sa výrokmi žalovaného a vychádzal z toho, že jeho vyjadrenia boli urobené na súdnych pojednávaniach a tie mali expresívnejší charakter, avšak nemožno ich považovať za také, ktoré by svojou povahou a charakterom privodili žalobcovi vo sfére jeho osobnostných práv ujmu, pre ktorú by bolo možné a dôvodné priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Žalovaný svoje vyjadrenia neuvádzal verejne, len do jednotlivých zápisníc pred štátnymi orgánmi a bol to jeho subjektívny názor, za ktorým si stojí a má na to argumentáciu, pričom takéto vyjadrenie mu garantuje a zabezpečuje Ústava Slovenskej republiky. Ďalej mal súd prvej inštancie z listinných dôkazov potvrdené, čo aj žalobca nepopiera, že bol v evidencii štátnej bezpečnosti, to znamená, že zo strany žalovaného nedošlo k zneužitiu mena, postavenia. Žalobca nepreukázal, že bolo zasiahnuté do jeho práv. Žalobca síce uviedol, že on osobnostne sa cíti nepríjemne zasiahnutý nepravdivými údajmi, difamačnými a osočujúcimi vyjadreniami, no neuviedol, ako to vníma okolie, či niekto žalobcovi uviedol, že žalobca je považovaný v okolí, v spoločnosti za inú osobu, ako v skutočnosti je, či boli nejaké vyjadrenia zo strany blízkych, známych, toto nebolo zo strany žalobcu preukázané. Na základe uvedeného prvoinštančný súd dospel k záveru, že nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu ako fyzickej osoby a nedošlo k žiadnemu obmedzeniu jeho práv, jeho slobôd následkom

vyjadrenia tak, ako požaduje vo svojej žalobe zo strany žalovaného. Žaloba nie je dôvodná a žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal žiadnymi dôkazmi, ani listinnými, ani svedeckými, že bolo zasiahnuté do jeho osobnostných práv a cti. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že žalovaný zasiahol do jeho práv a slobôd a žiadnymi dôkazmi nepresvedčil súd, že výroky žalovaného bola ohrozená jeho dôstojnosť, vážnosť a že v spoločnosti sa znížilo jeho postavenie z týchto dôvodov.

4. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodil to tým, že sice úspešnou stranou v konaní bol žalovaný, nakoľko súd žalobu v celom rozsahu zamietol, avšak žalovaný si trovy konania neuplatnil, preto o trovách konania rozhodol tak, že stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že súd prvej inštancie považoval hrubé, nepravdivé a difamačné, 8 rokov trvajúce recidívne vyjadrovanie a tvrdenia žalovaného na osobu žalobcu za „spoločensky akceptovateľné“, a majúce len „expresívnejší“ charakter, bez potreby aspoň primárnej ochrany práv chránených § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Týmto došlo jednoznačne k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody. Poukázal na to, že konanie žalovaného bolo predmetom celého radu priestupkových konaní, na základe ktorých bol právoplatne uznaný vinným zo spáchania priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. a) ako aj písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. Bez povšimnutia nemožno nechať ani trestné konanie na Okresného súdu Poprad pre pokračujúci prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, sp. zn. 4T/11/2015, ktoré bolo právoplatne ukončené. V tejto súvislosti pripomenul, že aj súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že boli spáchané priestupky, kto ich spáchal a ako bolo o nich právoplatne rozhodnuté. Súdu prvej inštancie boli predložené aj právoplatné rozsudky Krajského súdu Prešov sp. zn. 1S/21/2016 a 1S/41/2016, ako judikáty, pričom súd prvej inštancie sa im v napadnutom rozsudku nevenoval. Citoval výpoveď žalovaného podľa záznamu rozhodnutia Okresného úradu Poprad, zo dňa 10.02.2016, pod číslom OÚ-PP-X.- XXXX/XXXXXX-XX, PR.XXXX/XXXX-MT, pričom toto rozhodnutie je zároveň aj predmetom rozsudku Krajského súdu Prešov sp. zn. 1S/21/2016, podľa ktorého tak ako začal žalovaný s hrubým osočovaním a difamáciami v roku 2012, v rovnakých intenciách, bez akýchkoľvek dôkazov a zábran sa vyjadruje dodnes. Bol toho názoru, že vzhľadom na ciele právnej úpravy ochrany osobnosti, ktorej prvoradou požiadavkou je chrániť osobnosť fyzickej osoby pred zásahmi, pokiaľ k nim nebol pôvodca oprávnený, nevyžaduje Občiansky zákonník pre úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti zavinenie. Kto sa zásahu dopustil, nemôže sa zodpovednosti zbaviť ani dôkazom, že bol v omyle. Nevyžaduje sa ani vyvolanie následkov neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, postačí, aby zásah bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušiť práva chránené v § 11. Je toho názoru, že ak zákonodarca považoval za potrebné chrániť vo zvýšenej miere určité práva fyzickej osoby, je teda nenáležité dokazovať, že opakované, neoprávnené, vedomé a úmyselné porušovanie týchto práv zasiahlo jej česť a dôstojnosť, ak o týchto skutkoch už právoplatne rozhodol aj na základe svedeckých výpovedí a dôkazových zisteniach iný orgán štátnej moci. Namietal, že súd sa nezaoberal difamačnými výroky v celom kontexte aj ich prívlastkov, nezlučiteľných so žiadnou formou občianskeho spolunažívania a konaniu žalovaného páchaného v trestnoprávnej rovine, aj keď intenzity nižšej, ako deklaruje trestný zákon. Dôrazne žiadal o revíziu absolútne nesprávneho tvrdenia súdu o tom, že ani sám žalobca nespochybnil, že bol evidovaný ako člen Štátnej bezpečnosti (ďalej len „ŠtB“), nakoľko aj žalovaný predložil registračné protokoly agentúrnych a operatívnych zväzkov štátnej bezpečnosti, v ktorých je uvedené, že žalobca bol evidovaný ako spolupracovník ŠtB, dôverník, kandidát tajnej spolupráce. Žalobca sa nikdy ani náznakom o nejakom členstve v ŠtB nevyjadroval, nikdy členom ŠtB nebol, takže žalobca nemal čo spochybňovať. Nebolo by ani na mieste poučovať súd o tom, aký pojmový význam má slovo „člen ŠtB.“ Zároveň ani žalovaný nič takého nepredložil, pretože ani predložiť nemohol. Takýto dokument ako tvrdí súd totiž o žalobcovi neexistuje. Za inú vadu konania žalobca považoval aj skutočnosť, že v predmetnom rozsudku neboli zapracované listinné dôkazy a vyjadrenia zaznamenané na pojednávaní zo dňa 06.09.2018. Za absolútny precedens považoval žalobca okrem iných nepravdivých vyjadrení, vyjadrenia žalovaného podľa záznamu zo dňa 06.09.2018 a pojednávaní dňa 18.02.2020. Žalovaný žiadne dôkazy na podporu svojich tvrdení nepredložil, a ani predložiť nemohol, keďže sa jedná o úmyselné klamstvo a snahu difamovať žalobcu pred súdom. V tejto súvislosti konštatoval, že o porušenie práva na ochranu súkromia ide nielen v prípade neoprávneného získavania vedomostí a poznatkov o súkromí fyzickej osoby, ale tiež v prípade neoprávneného rozširovania týchto poznatkov a vedomostí. Zdôraznil, že konanie a vyjadrovanie žalovaného sa neuskutočnilo výlučne na pojednávaniach, ale vyplývalo aj zo spáchaných

protiprávných konaní v blízkosti miesta bydliska, priestoroch a chodbe budovy súdu, ako aj z obsahu neoprávnených trestných oznámení, ktoré žalovaný podával na žalobcu a rovnako, aj z písomných podaní samotným žalovaným. Rovnako je potrebné uviesť, že pokiaľ sa žalovaný dopustil skutkov aj počas súdnych pojednávaní, tieto boli verejné pojednávania a aj podľa listinných dôkazov sa konali za prítomnosti verejnosti. Ďalej namietal, že právne závery súdu, ktoré sú vyjadrené v odôvodnení napadnutého rozsudku, nie sú v plnom rozsahu podložené správnym výkladom ustanovení § 11 až 13 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie dostatočne právne neposúdil tie otázky, ktoré boli v danom prípade rozhodujúce (napríklad ktoré z chránených čiastkových osobnostných práv žalobcu boli dotknuté neoprávneným zásahom žalovaným, v ktorých smeroch alebo sférach a oblastiach sa prejavila ujma spôsobená žalobcovi, aký bol stupeň závažnosti spôsobenej ujmy a pod.). Pre úplnosť poukázal žalobca na bod 28. namietaného rozsudku, vo vzťahu k citátu rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 14.11.2007 sp. zn. 30Cdo/332/2007, pričom súd sa s týmto tvrdením nijako nevysporiadal, nakoľko nie je zrejmé, ktorú časť, alebo čo považoval za pravdivé a akým spôsobom to žalovaný preukázal. Celý prednes a vyjadrovanie žalovaného v priebehu súdneho procesu, vrátane jeho „záverečnej reči“, bolo len zopakovaním hrubých urážok, krivého obviňovania, fabulácii a výmyslov, ktoré len priamo umocňujú opodstatnenosť predmetu podanej žaloby o ochrane osobnosti. Už len na základe týchto skutočností malo byť žalobe vyhovieť. Je teda na mieste otázka, akú inú formu právnej ochrany môže žalobca ešte uplatňovať, keď aj v priebehu súdneho pojednávania o ochrane osobnosti je jeho osoba tak masívne spoločensky dehonestovaná, morálne a psychicky decimovaná. Na základe uvedených skutočností žalobca navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe v zmenenom petite ako bol 18.02.2020 pripustený vyhovel, alebo ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. K odvolaniu žalobcu podal vyjadrenie žalovaný, ktorý poukázal na doterajšie vyjadrenia a spisy, v ktorých boli nepochybne preukázané zločiny usvedčeného zločincina ako nielen člena gestapácko-eštebáckeho-totalitného režimu spred roka 1989, ale aj súčasného zločincina-vraha, ktorý sa na jeho pozemku dopustil trestného činu pokusu o vraždu, t.č. pokusu o zabitie a vyhrážanie jeho manželke, že ju znesenie zo sveta. V odvolaní sa žalobca vôbec nevyjadril, že je usvedčený zločinec čiernych stavieb a že je vedený ako zločinec ŠtB, agent tajnej spolupráce. Žalobca si dovoľil kritizovať sudkyňu súdu prvej inštancie, ktorá posúdila všetky dôkazy a jednoznačne rozhodla v mene Ústavy a zákonov SR. Navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu, nakoľko súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí a vyčerpaných dôkazov a faktov dospel k správne rozsudku.

7. Vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného žalobca zdôraznil, že žalovaný vo svojom vyjadrení preukázal v prvom rade vysoký stupeň agresivity a podnecovania nenávisťi voči jeho osobe. Súčasne týmto dokumentom, predovšetkým jeho obsahom a formou, priamo umocňuje opodstatnenosť predmetu podanej žaloby o ochrane osobnosti. Za obzvlášť závažné považoval vyjadrovanie hraničiace s tvrdením, ktorým podsúva žalovaný už v tejto fáze odvolacieho konania, korupčné správanie v súvislosti s konaním na Krajskom súde v Prešove. Takéto konanie nielenže kategoricky odmieta, ale toto je práve spôsob a ukážka úmyslu žalovaného ako jednoducho jeho osobu hrubým spôsobom difamovať, dehonestovať a zároveň voči jeho osobe vyvolať dešpekt a nedôveryhodnosť. Z predmetného textu vyjadrenia žalovaného, poukazujúc na jeho význam a charakter procesných následkov, priamo implikuje, že ako morálne zadosťučinenie len formálnym ospravedlnením, ktorým by sa mali odstrániť následky neoprávnených zásahov do práv na ochranu osobnosti, samo o sebe nepostačuje. Zdôraznil len, že žalovaný sa podľa výpisu z ústrednej evidencie priestupkov MV SR, ktorý je obsahom uznesenia ČVS: ORP-XXX/PP/-PP-XXXX ORPZ S., zo dňa 16.03.2020, dopustil voči jeho osobe 17-tich priestupkov a podľa odpisu registra trestov GP v jednom prípade aj pokračujúceho prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona. Zo strany žalovaného sa rozhodne jedná o sústavne, vytrvalo, tvrdojšie a systematicky vykonávané skutky a difamačné vyjadrenia, vybočujúce z bežných noriem správania, ktoré môžu za určitých okolností aj nebezpečne gradovať. Okolnosti neoprávneného konania žalovaného a dôsledky v jeho príčinnej súvislosti, s poukazom na recidívny charakter, hľadiska intenzity a trvania nepriaznivých následkov, ako aj poukázanie neúčinnosti doposiaľ uložených nápravných opatrení orgánmi verejnej moci, považuje na základe listinných dôkazov, ako aj z písomného vyjadrenia samotného žalovaného za dostatočne preukázané. Osobne vníma toto protiprávne konanie ako závažný spôsob zásahu do jeho dôstojnosti, vážnosti v spoločnosti spôsobenej dlhodobým znevažovaním, rôznymi difamáciami, krivým obviňovaním, ale rovnako aj ako cieľný útok na osobnú česť, rodinný život, psychickú a morálnu integritu jeho osoby.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. Predmetom odvolacieho prieskumu bolo posúdenie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu žalobcu o zdržanie sa zásahov do osobnostných práv žalobcu, o primerané zadostučinenie v podobe ospravedlnenia a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000 eur z dôvodu neunesenia dôkazného bremena, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu expresívnymi výroky žalovaného. Považoval predmetné výroky žalovaného za prejavy slobody vyjadrovania žalovaného na súdnych pojednávaniach, resp. do zápisníc pred štátnymi organmi. Výrok žalovaného týkajúci sa zločinného členstva žalobcu v ŠtB nepovažoval za nepravdivý a taký, ktorý je možné vykladať jednoznačne v neprospech žalovaného, a to vzhľadom na písomné záznamy Ústavu pamäti národa.

10. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

11. Podľa § 13 ods. 1, 2 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

12. Každá fyzická osoba má subjektívne osobnostné práva, ktoré jej umožňujú podľa svojej vôle nakladať so svojou osobnosťou, resp. jednotlivými stránkami svojej osobnosti voči ostatným subjektom s rovným právnym postavením vo svojom osobnom a majetkovom záujme, pre svoje všestranné uplatnenie a slobodný rozvoj. Z tohto dôvodu Občiansky zákonník ochraňuje fyzické osoby pred neoprávnenými zásahmi do ich práva na ochranu osobnosti, pričom chráni najmä ich život a zdravie, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj súkromie, meno a prejavy osobnej povahy fyzických osôb (§ 11 Občianskeho zákonníka). Za týmto účelom priznáva fyzickým osobám právo najmä domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu ich osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov, a aby im bolo dané primerané zadostučinenie (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ by sa primerané zadostučinenie nezdalo dostačujúce, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti.

13. Právna úprava ochrany osobnosti v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka má ústavnoprávny základ vychádzajúci z článku 19 Ústavy, ktorý je zaradený medzi základné ľudské práva a slobody.

14. K vzniku občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady. Týmito predpokladmi sú: existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a ktorý spočíva v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, musí ísť o zásah neoprávnený a musí byť daná príčinná súvislosť medzi oboma uvedenými predpokladmi ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej morálnej integrite.

15. Zásah musí nastať objektívne, to znamená, že musí byť vylúčená negatívna individualistická psychická reakcia dotknutej fyzickej osoby. Konaním vzniká konkrétne nebezpečenstvo zníženia vážnosti postavenia postihnutej fyzickej osoby u ostatných spoluobčanov, a tým i nebezpečenstvo nepriaznivého ovplyvnenia jeho uplatnenia v spoločnosti. Zásahom do osobnostného práva nemusí nastať skutočné zníženie vážnosti. Na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie následkov, ale stačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením § 11 OZ.

16. Ďalším predpokladom vzniku občianskoprávnej zodpovednosti je protiprávnosť a neoprávnenosť zásahu. K neoprávneným zásahom do cti dochádza predovšetkým skutkovými tvrdeniami, ktoré sú nepravdivé. Neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby sú v takýchto prípadoch situácie, ak fyzická osoba alebo právnická osoba rozširuje o inej fyzickej osobe nepravdivé tvrdenia alebo aj pravdu skresľujúce skutočnosti. K neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby však môže dôjsť aj prostredníctvom skutkových tvrdení, ktoré síce sú pravdivé, no boli uvedené v takej forme, v takých súvislostiach alebo za takých okolností, že objektívne vyvolávajú dojem, že skresľujú pravdu, čím pôsobia difamačne. Pre difamujúcu povahu určitého tvrdenia sa nevyžaduje, aby bolo všeobecne chápané ako difamujúce. Stačí, ak tvrdenie môže mať taký účinok len u určitej skupiny ľudí.

17. K porušeniu práva na ochranu osobnosti môže dôjsť slovom, písmom, obrazom i akýmkoľvek iným konaním difamujúcej (zneužívajúcej, znevažujúcej, dehonestujúcej, diskreditačnej) povahy. Ak k takémuto porušeniu malo dôjsť slovom, treba pri skúmaní primeranosti konkrétneho výroku v prvom rade odlišiť, či sa jedná o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok (kritiku), pretože podmienky kladené na prípustnosť každej z týchto kategórií sa líšia. Skutkové tvrdenie sa opiera o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania, pravdivosť tvrdenia je teda overiteľná. V zásade platí, že oznámenie pravdivej informácie nezasahuje do práva na ochranu osobnosti, pokiaľ tento údaj nie je podaný tak, že skresľuje skutočnosť, či nie je nakoľko intímny, že by odporoval právu na ochranu súkromia či ľudskej dôstojnosti. Z hľadiska pravdivosti skutkových tvrdení nie je nevyhnutné trvať na ich úplnej presnosti, ale je postačujúce, aby celkové vyznenie určitej informácie zodpovedalo pravde, teda stačí, aby pravdivá bola podstatná časť tvrdenia (oznámenia). Porušenie práva na ochranu osobnosti môže byť spôsobené len takými skutkovými tvrdeniami, ktoré sú objektívne spôsobilé privodiť ujmu na cti, dôstojnosti resp. dobrej povesti dotknutého subjektu, v očiach ostatných fyzických osôb, a teda pôsobiť difamačne. Či je určité tvrdenie difamujúce, treba posúdiť nielen podľa použitých výrazov a formulácií, ale podľa celkového dojmu s prihliadnutím ku všetkým súvislostiam a okolnostiam, za ktorých k tvrdeniu došlo.

18. Treťou dôležitou podmienkou vzniku občianskoprávnej zodpovednosti je príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu buď v porušení, či len v ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy.

19. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena.

20. V konaní o ochranu osobnosti má žalobca bremeno tvrdenia v tom, že žalovaný zasiahol do jeho osobnosti a že zásah bol objektívne spôsobilý privodiť mu ujmu na chránených osobnostných právach; pokiaľ sa domáha aj náhrady nemajetkovej ujmy, musí v rámci svojich tvrdení uviesť, aká ujma mu vznikla. Z tohto bremena tvrdenia pre žalobcu vyplýva dôkazné bremeno preukázať skutočnosti svedčiace o existencii zásahu; v prípade, že sa domáha aj náhrady nemajetkovej ujmy, musí na konkrétnych skutkových okolnostiach preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu (následné reakcie) napríklad v jeho rodinnom, pracovnom, činnom prostredí. Len ak sú tieto skutočnosti preukázané, môže súd konštatovať, že žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Otázkou splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci

21. V danom prípade mal žalobca tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu uvedené v predchádzajúcom odseku. Žalobca tvrdil že žalovaný o ňom rozširoval nepravdivé a difamačné výroky. Tvrdil, že pri akomkoľvek stretnutí, aj mimo jeho osobu, či na ulici alebo pojednávaní, ho žalovaný označuje za vraha a zločinca, ktorý fyzicky ublížil jeho manželke a pokúsil sa o jej vraždu. Zároveň žalovaný uvádza a rozširuje na orgánoch štátnej správy a v úradných listoch nepravdivé informácie, že žalobca bol XX rokov významným členom a zločincem ŠtB. Pociťuje to ako traumu, zhoršenie kvality života, vníma to veľmi deštruktívne a dotýka sa to jeho psychiky. Uvedenými tvrdeniami mal znížiť dôstojnosť jeho osoby a vážnosť v spoločnosti a vo vzťahu k spoluobčanom, čím mal neprimerane zasiahnuť jeho osobnostných práv a preto požadoval v zmysle pripustenej zmeny žalobného petitu od žalovaného, aby sa zdržal nepravdivých, difamačných a osočujúcich vyjadrení cit.: „zločinec - XX-

ročný člen zločineckej organizácie ŠTB, zločinec, bezcharakterný špinavý vrah, skurvený eštabák a zločinec, gestapák, špina, špinavý vrah a zločinec s takým nebudem sedieť v jednej miestnosti, ja som sa dopustil urážky zločincina na cti - tento zločinec má vôbec česť alebo svedomie, vrah, ktorý sa na mojom pozemku dopustil trestného činu pokusu o vraždu, bezcharakterný parazit, psychopat, sociopat, buzerant a pedofil“, písomné ospravedlnenie za tieto vyjadrenia na jeho osobu, že nimi neoprávnené zasiahol do jeho občianskej cti, ľudskej dôstojnosti a osobnostných práv a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur.

22. S ohľadom na znenie zmeneného petitu boli zo strany žalobcu predložené viaceré listinné dôkazy, medzi inými aj rozhodnutie Okresného úradu S. odbor všeobecnej vnútornej správy zo dňa 29.03.2019 s právoplatnosťou 28.05.2019, v ktorom podľa rozhodnutia bol žalovaný uznaný vinným v siedmych priestupkových konaniach, v ktorých boli prejednávané priestupky žalovaného proti občianskemu spolunažívaniu, ktorých sa dopustil tým, že v priebehu súdnych pojednávaní v civilnom sporovom konaní sp. zn. 21C/29/2013 a trestnom konaní 4T/11/2015 v období od 13.06.2018 do 27.11.2018, pred pojednávacou miestnosťou dňa 09.11.2018, ako aj dňa 09.08.2018 pred jeho rodinným domom vyjadril sa na adresu žalobcu aj takto cit.: „je vrah jeho manželky“, „bezcharakterný parazit“, „je zločinec“, „takmer spôsobil smrť jeho manželke“, „tento špinavý zločinec a jeho preukazné zločiny neboli vôbec riešené“, „občan F. je vedený vo zväzkoch ŠTB, je to eštabácka špina“, „je psychopat a sociopat a nech sa okamžite lieči iným a nech si okamžite zmení psychiatra, On dehonestuje, ničí a degraduje ľudské životy“, „pozemok kúpil pod jeho oknami s jediným cieľom vydierať a vyhrážať sa“, „tento človek sa dopustil trestného činu pokusu o vraždu mojej manželky, zarezal jej do nohy a to je príčina všetkých súvislostí a špiny, je to Metoda Štb, kde bol XX rokov“, „usvedčený zločinec, usvedčený udavač a provokatér.“

23. Ďalej predložil rozsudok Okresného súdu Poprad č.k. 4T/11/2015-351 zo dňa 19.09.2018 o uznaní žalovaného za vinného z trestného činu prečinu nebezpečného vyhrážania, kedy podľa súdu žalovaný v priebehu celého trestného konania popieral spáchanie trestnej činnosti a jeho obrana spočívala v tom, že práve žalobca ako poškodený je iniciátorom ich nedorozumení, pretože mu zasahuje do vlastníctva nehnuteľnosti. Ďalej podľa súdu správanie žalovaného v konaní ako reakcia na susedské konflikty spočívala v osočovaní, používaní rôznych vulgarizmov a ponižujúcich výrazov, ktorých súčasťou boli aj vyhrážky, ako aj rozhodnutie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v S., odboru kriminálnej polície o odovzdaní veci na prejednanie priestupku zo dňa 25.10.2019, keď dňa 04.06.2019 a 05.06.2019 sa mal žalovaný pri udržiavacích prácach na svojom plote dopustiť na adresu žalobcu slovných urážok cit.: „aby toho arogantného provokatéra eštabáckeho, nerešpektujúceho žiadne zákony okamžite odvedli, že tento má súdom zakázané vstúpiť na jeho pozemky, áno vrah jeden, špina eštabácka jedna“.

24. Žalobca predložil aj svoj návrh na prejednanie priestupku zo dňa 24.04.2019 na Okresnom úrade S., odbor všeobecnej vnútornej správy ohľadne udalosti zo dňa 17.04.2019, kedy sa mal počas prejednávania priestupku v pojednávacej miestnosti žalovaný vyjadríť tak, že so žalobcom ako špinavým eštabákom v jednej miestnosti nebude vypovedať a že žalobca je špinavý vrah, eštabák, buzerant, eštabácky provokatér a ničiteľ jeho rodiny a v neposlednom rade predložil trestné oznámenie žalovaného na žalobcu zo dňa 09.08.2018, v ktorom žalovaný uviedol na adresu žalobcu cit.: „bezcharakterný usvedčený zločinec, vrah - ktorý sa dopustil T.Č pokus o vraždu - zarezal moje manželke do nohy, buzerant a pedofil - X - XX Q. L. omakával a obchytkával vo svojom dome a na záhradnom traktore“.

25. Ako už vyššie odvolací súd uviedol predpokladom pre poskytnutie ochrany pred zásahmi do práva na ochranu osobnosti v zmysle § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka je okrem iného skutočnosť, že zásah bol neoprávnený. Nemožno hovoriť o neoprávnenom zásahu tam, kde takýto zásah zákon dovoľuje alebo tam kde k zásahu došlo v rámci výkonu subjektívneho práva, hoci inak sa zásah týka osobnosti fyzickej osoby (§11 Obč. zákonníka). Subjektívnym právom v uvedenom zmysle je i právo fyzickej osoby žalovanej v civilnom sporovom konaní vyjadríť sa k žalobe, uviesť vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 167 ods. 2 CSP), právo fyzickej osoby obvinenej zo spáchania trestného činu v trestnom konaní vyjadríť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odoprieť vypovedať, môže uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky (§ 34 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku) a napokon obvinenej z priestupku, v konaní o priestupku, vyjadríť sa ku všetkým

skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich, uplatňovať skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu, podávať návrhy a opravné prostriedky (§ 73 ods. 2 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch).

26. Na základe ustálenej právnej praxe sa za dôvod vylučujúci neoprávnenosť zásahu považuje hájenie chránených záujmov, či už vlastných alebo iných verejných záujmov a to využívaním zákonom stanovených subjektívnych práv alebo pri plnení povinností. V súvislosti s touto výnimkou by sa za difamujúce nemali považovať tvrdenia, ktoré boli urobené v rámci súdneho konania a správneho konania.

27. V danej veci k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobcu malo dôjsť okrem iného aj výrokmi žalovaného v civilnom sporovom konaní sp. zn. 21C/29/2013 o žalobe o zdržanie sa zásahu do vlastníckeho práva, ktorého aktérom v pozícii žalovaného bol i žalobca, v trestnom konaní sp. zn. 4T/11/2015 o prečine nebezpečného vyhrážania, ktorého aktérom v pozícii poškodeného bol žalobca a v rámci prejednávania priestupku v priestupkovom konaní, ktorého účastníkom bol žalobca.

28. Expresívne vyjadrenie subjektívneho názoru žalovaného v civilnom sporovom konaní na možné príčiny správania sa žalobcu, ktorý podľa jeho názoru svojvoľne vstupoval na jeho nehnuteľnosti a tým zasahoval do jeho vlastníckeho práva, vyslovenom v rámci uplatňovania procesných práv v civilnom sporovom konaní pri ústnom pojednávaní, ďalej expresívne vyjadrenie subjektívneho názoru žalovaného v trestnom konaní taktiež súvisiace s dlhodobými negatívnymi vzťahmi v dôsledku susedských sporov o užívanie nehnuteľnosti a incidentom medzi manželkou žalobcu a žalovaným zo dňa 28.05.2014, kedy podľa žalovaného žalobca napadol jeho manželku pri kosení strunovou kosačkou a spôsobil jej zranenia, a napokon vyjadrenie žalovaného v rámci prejednávania priestupkového konania dňa 17.04.2019, ktoré nadväzovalo na jeho vyjadrenia v rámci predmetného civilného a trestného konania, sa tak sčasti odrážali v realite a žalovaný ich bral ako obranu voči žalobcovi, a preto ich nemožno označiť za neoprávnené zásahy do osobnosti i keď inak by sa tieto zásahy týkali osobnosti žalobcu (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. decembra 1994, sp. zn. V Cdo 3/94).

29. Tiež za neoprávnený zásah by nemali byť považované vyjadrenia obsiahnuté v trestných oznámeniach a iných oznámeniach a sťažnostiach podaných oprávneným orgánom v rámci výkonu zákonom stanoveného práva. Subjektívnym právom fyzickej osoby je aj právo podávať trestné oznámenia, ak dospela k podozreniu, že bol spáchaný trestný čin. Je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní preveriť dôvodnosť každého prijatého trestného oznámenia, a to postupom podľa Trestného poriadku, za zachovania zásady prezumpcie neviny.

30. Samozrejme je nepochybné, že táto kritika žalovaného na adresu žalobcu počas pojednávania v civilnom, trestnom a priestupkovom konaní bola vykonaná spôsobom odporujúcim pravidlám slušného správania, pretože prebehla za použitia expresívnych výrazov a vulgarizmov, čo je zavrhnuteľné, no vzhľadom na miestne a časové okolnosti, za ktorých bola prednesená, nebola objektívne spôsobilá vyvolať následky týkajúce sa osobnosti žalobcu.

31. Pokiaľ ide o vyjadrenia žalovaného týkajúce sa členstva žalobcu v ŠtB, odvolací súd prisvedčuje žalobcovi, že vychádzajúc z písomných listín v spise bolo preukázané, že žalobca bol evidovaný v rámci ŠtB iba v kategóriách „dôverník“ (XXXX -XXXX) a „Kandidát tajnej spolupráce“ (XXXX-XXXX), ktorí neboli vedomými spolupracovníkmi ŠtB. Nebolo preukázané, že by bol evidovaný ako spolupracovník ŠtB, teda zaradený do kategórie vedomého spolupracovníka. Tvrdenie žalovaného, že žalobca bol dlhodobým členom zločineckej organizácie ŠtB tak bolo sčasti nepravdivé. Žalobca bol vedený v zväzkoch ŠtB, keďže u neho išlo o osobu, u ktorej mal príslušný orgán ŠtB zámer zistiť, či vzhľadom k vtedajšiemu pracovnému zaradeniu (pracovník podniku zahraničnej služby) mal alebo nemal možnosti získať pre ŠtB poznatky, ako vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 83/2008. Zverejnenie takejto informácie o žalobcovi, by bolo spôsobilé narušiť alebo ohroziť práva žalobcu chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, nakoľko v širokej verejnosti nie vždy dochádza k dostatočnému rozlíšeniu medzi osobami, ktoré vedome a nevedome spolupracovali so ŠtB. V prejednávanej veci však žalobca nepredložil také dôkazy, ktoré by svedčili o tom, že by žalovaný verejne rozširoval túto informáciu, bolo preukázané, že žalovaný svoje vyjadrenia o príslušnosti žalobcu k ŠtB prezentoval len na súdnom pojednávaní alebo pred správnym orgánom.

32. Pokiaľ ide o verbálne napadnutie žalobcu žalovaným dňa 09.08.2018 pred rodinným domom žalovaného alebo pred pojednávacou miestnosťou dňa 09.11.2018, čím sa dopustil priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ani tu žalobca neunesol dôkazné bremeno, že tieto jeho výroky boli spôsobilé vyvolať u verejnosti zníženie jeho vážnosti, že by žalovaný svoje expresívne výroky produkoval pri svojom rodinnom dome pred inými osobami ako bol žalobca a v prípade chodby pred pojednávacou miestnosťou ako boli sudca a zamestnanci súdu, ktorí sú viazaní mlčanlivosťou o informáciách, ktoré sa dozvedia na pôde súdu. Obdobný záver platí aj ohľadne vyjadrení žalovaného uvedenými v jeho trestnom oznámení zo dňa 9.8.2018 zaslanom Okresnej prokuratúre v S., ktorej zamestnanci sú rovnako viazaní mlčanlivosťou.

33. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca nepredložil dostatočné dôkazy o konkrétnych následných reakciách vyvolaných zásahom vo sfére jeho osobného, rodinného a spoločenského života. Žalobca nepreukázal, ako konkrétne sa po výrokoch žalovaného zmenilo správanie jeho okolia k nemu, či už v rodinnom alebo akomkoľvek inom spoločenskom prostredí, nepreukázal konkrétne následky expresívnych vyjadrení žalovaného, ktorými mala utrpieť jeho dôstojnosť, vážnosť a česť žalobcu v spoločnosti.

34. Právne prostriedky stanovené v § 13 Občianskeho zákonníka na ochranu osobnosti fyzickej osoby majú svoje miesto len v prípadoch vážnejšieho zásahu do osobnosti človeka, teda takého, ktorý je aj spôsobilý vyvolať reálne negatívne následky - zníženie vážnosti v spoločnosti, poníženie človeka v očiach jeho rodiny či spolupracovníkov, vyvolanie negatívnych reakcií verejnosti voči dotknutej osobe a podobne. Nemajú svoje miesto v prípade síce nežiaducich konaní, konaní v rozpore s pravidlami morálky a slušnosti, avšak z ktorých negatívne následky pre dotknutú osobu nemôžu nasledovať.

35. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Zodpovedané majú byť len tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998. Ústavný súd SR vyslovil, že: "súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu". (porovnaj IV. ÚS 115/03).

36. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok, vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

37. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaný bol úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

38. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).